

Jan Nepos Sylwaniusz Biskup Jerozolimski XLIV
(Współczesny św. Augustynowi, Hieronimowi i Chryzostomowi)

**KSIĄŻKA O ZAŁOŻENIU
PIERWSZYCH MNICHÓW
POWSTAŁYCH POD STARYM PRAWEM
A W NOWYM TRWAJĄCYCH**

Do mnicha Kaprazjusza

Przetłumaczone (z języka greckiego na łaciński)
przez Emeryka Patriarchę Antiochii

FLOS CARMELI

POZNAŃ 2011

© Copyright by FLOS CARMELI 2011

Tytuł oryginału Liber de institutione primorum monachorum in lege
Veteri Exortorum et in Nova perseverantium –
Ad Caprasium monachum

Tłumaczenie Karmelita Bosy

Redakcja Grzegorz Luterek

Projekt okładki Szczepan Talar OCD

Korekta Zofia Błajek

Imprimi potest Roman Jan Hernoga OCD, Prowincjał
Warszawa, dnia 28.02.2011 r., L. dz. 28/P/2011

Imprimatur Bp Marek Jędraszewski, Wikariusz Generalny
Poznań, dnia 15.05.2010 r., N. 2287/2010

Nihil obstat Ks. Prał. Prof. dr hab. Jan Kanty Pytel, Cenzor
Poznań, dnia 14.05.2010 r.

Wydawca FLOS CARMELI Sp. z o.o.
Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów
Bosych
ul. Działowa 25, 61-747 Poznań
tel.: 61 856 08 34; faks 61 856 09 47
e-mail: wydawnictwo@floscarmeli.poznan.pl
www.floscarmeli.pl

Druk i oprawa TOTEM – Inowrocław

ISBN 978-83-61727-31-6

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk czytelnika *Liber de institutione primorum monachorum* – dzieło powstałe w drugiej połowie XIV wieku, około roku 1370. Autorem *Książki o ustanowieniu pierwszych mnichów* jest ojciec Filip Ribot, karmelita. Nie znamy daty jego urodzenia, ale wiemy, że pochodzi z Gerony, miasta w Katalonii. Nie są znane ani okoliczności jego wstąpienia do Karmelu, ani inne szczegóły z jego życia. Wiadomo natomiast, że uczestniczył w dwóch Kapitułach Generalnych Zakonu (w latach: 1372 i 1379), z czego można wnioskować, że był znaczącą postacią w swojej prowincji zakonnej. Na kapitule w roku 1379 został mianowany prowincjałem prowincji katalońskiej. Umarł 23 września 1391 roku w Peralada.

Ojcu Ribotowi przypisuje się autorstwo wielu dzieł. W pismach tych zajmował się historią Zakonu Karmelitańskiego i jego duchowością, podejmował sporne kwestie wiary podważane przez heretyków oraz różne zagadnienia prawne. Przez swoją działalność piśmienniczą nasz Autor wpisuje się w nurt poszukiwań – bardzo żywy w Karmelu w wiekach XIV i XV – mających na celu określenie karmelitańskiej tożsamości i owocujących licznymi dziełami,

wśród których wyróżnia się szczególnie *Liber de institutione primorum monachorum*.

Książka o ustanowieniu pierwszych mnichów powstałych pod Starym Prawem a w Nowym trwających nie jest dziełem stricte historycznym. Nie jest to też podręcznik formacji duchowej czy zakonnej w dzisiejszym rozumieniu. Niemniej – co może wydać się paradoksem – Autor przedstawia najważniejsze aspekty duchowości karmelitańskiej: ukazuje szczególnie powołanie karmelity do zjednoczenia z Bogiem (czego wyrazem może być doświadczenie mistyczne), podkreślając jednocześnie, że wymaga ono oczyszczenia serca. Rzeczą niezwykle interesującą byłoby prześledzenie tego rysu duchowości karmelitańskiej – jakim jest powołanie do zjednoczenia z Bogiem – w duchowości choćby św. Teresy od Jezusa, św. Jana od Krzyża czy innych wybitnych postaci Karmelu.

Naszemu Autorowi niezmiernie zależało na ukazaniu związków Karmelu z prorokiem Eliaszem, stąd jego troska o to, aby przedstawić tę więź nie tylko w wymiarze duchowym, ale również i historycznym, choć jego rozumienie historii – co zostało już zaznaczone – nie odpowiada dzisiejszym zasadom.

Z kolei wymiar maryjny Karmelu – szczególna więź z Maryją, wyrażająca się choćby w przeświadczeniu, że karmelita jest bratem Najświętszej Maryi Panny – zajmuje wiele miejsca w dziele ojca Ribota. Autor podkreśla rolę proroka Eliasza w zapowiedzi narodzin Maryi oraz przedstawia historyczne relacje – ciągle według swojego rozumienia historii – synów prorockich Eliasza z Maryją na Górze Karmel za Jej życia na ziemi.

Należy również podkreślić aspekt kryzysu, który w tym dziele jawi się jako nieodłączny element dynamiki historii Karmelu – zarówno w odniesieniu do całego Zakonu, jak i w wymiarze jednostki. Znaczenie kryzysu oraz potrzeba mądrego odczytania go i przeżycia została w dalszej tradycji Karmelu potwierdzona m.in. przez św. Teresę od Jezusa – mistrzynię życia duchowego, św. Jana od Krzyża – swoistego mistrza w przechodzeniu i przeprowadzaniu przez kryzysy oraz przez św. Edytę Stein.

Poza tym trzeba jeszcze wspomnieć o podróży, która w naszym dziele nabiera szczególnej wymowy. Dla Eliasza podróż jest ważna dla odkrycia własnej tożsamości jako wierzącego Izraelity i jako droga do wewnętrznej przemiany Proroka. Również podróż przez historię jest dla Autora czymś nieodzownym dla właściwego odczytywania tożsamości karmelitańskiej. To przesłanie o podróży jest obecne także w późniejszej tradycji Karmelu i znajdujemy je np. u św. Teresy z Ávila. Święta pragnęła odbyć podróż w historię i właściwie odczytać tożsamość życia karmelitańskiego – m.in. w oparciu o dzieło *Liber de institutione primorum monachorum* – i jednocześnie podjąć podróż drogą tej duchowości, aby dojść do przemiany wewnętrznej w Jezusa Chrystusa.

Szczególną zachętą do lektury dzieła ojca Ribota niech będzie opinia, którą wyraził Ks. Profesor Jan Kanty Pytel, cenzor niniejszego wydania: „Tekst jest apoteozą proroków Eliasza i Elizeusza, ascezy i mistyki eliańskiej na przestrzeni obu Testamentów. Ma wielkie znaczenie dla Zakonu [Karmelitańskiego] oraz osób związanych z jego duchowością. Tekst ważny, piękny, bogaty w swej treści”.

PRZEDMOWA

Zdaje się, że życie co wiek na nowe tory wchodzi, że co stulecie inne cele sobie wytycza, że każde pokolenie inaczej je pojmuje. Bo jakże to wytłumaczyć, że często dla wnuka czyny dziadka są niezrozumiałe, że nawet ojciec dla syna jest zagadką?

Każdy z nas stanął już niechybnie przed takim pytaniem i często czuliśmy żal do siebie i do drugich, kiedy ani my nie potrafiliśmy siebie jasno wytłumaczyć, ani też inni nie mogli nas dostatecznie zrozumieć.

Często nie ma tu winy po jednej ani pod drugiej stronie, bo życie łączy sobie łożysko, które jest sumą poczynań przodków, a następcy ich, porwani nurtem życia, minęli je już i – borykając się sami z przeszkodami – nie zawsze mogą zrozumieć tych, których opuścili, bo są im już dalecy.

Zerwanie jednak łączności pokoleń nowych z tradycją pociąga za sobą przykre następstwa. Pomijając już wspomniany rozdźwięk myśli, zjawiają się przed młodymi zagadnienia „nowych dróg” i często – jak to dzieje stwierdzają – młodzi bojownicy tworzą sobie „credo”, gdzie wszystko oddane bywa przyszłości, a gdzie pomija się podstawę tej

przyszłości, to jest pracę i dorobek, z jakimi się to nowe życie spotkało i na czym wzrastało.

Nasze życie karmelitańskie tkwi głęboko swymi korzeniami w tradycji. Oblicze jej jest zdecydowane; znajduje ona najpełniejsze, a zarazem typowe uosobienie w prośbie Elizeusza o dwoistego ducha. Duch bogomyślności, czyli życia wewnętrznego¹, kojarzy się razem z apostołstwem, czyli życiem czynnym, ale tak, że życie czynne wychodząc z modlitwy, do niej zmierza, szerząc jej znajomość.

Na przestrzeni wieków posiada tradycja karmelitańska wiele pomników tego ducha. *Książka o założeniu pierwszych mnichów* należy do najstarszych, do najbardziej miarodajnych, ponieważ była przyjęta przez zakon jako Reguła, a więc jest oficjalnym wyrazem duchowości karmelitańskiej.

Kiedy w roku 1507 – pisze ojciec Bruno od Jezusa i Maryi – włączono do „Speculum Ordinis” dzieło, przypisane Janowi 44 biskupowi Jerozolimy, pod tytułem „Księga o założeniu pierwszych mnichów”, to rozesłano je po wszystkich klasztorach zakonu i stało się ono szczególną książką pobożną dla zakonników. Tę właśnie książkę uważano za starożytną Regułę Karmelu.

To samo stwierdza ojciec Wessels OC:

Reguła Jana 44, o ile bierzemy pod uwagę jej część ascetyczną, wywarła wielki wpływ na zakon. Przed wiekiem XVII była to najważniejsza książka pobożna, jaką bracia używali do czytania duchownego, szczególnie kiedy w roku 1507 została wydrukowana. Wszyscy ją uważali za starożytną Regułę zakonu.

¹ Inaczej: duch kontemplacji, czyli życia duchowego.

Wpływ tej książki odkrywamy w nauce św. Teresy i św. Jana od Krzyża.

Ojciec zaś Patrycy OCD twierdzi, że:

Książkę Jana z Jerozolimy należy uważać za skarbiec nauki mistycznej, skąd zawsze czerpali nasi wielcy przodkowie, szczególnie św. Teresa i św. Jan od Krzyża.

Jest to więc książka, która posiada w zakonie wyjątkowe miejsce, służyła bowiem nie tylko pobożności, ale była również przez jakiś czas pozytywną normą życia, gdyż uważano ją za Regułę.

Książka ta ma na uwadze jedynie życie pustelnicze, bo kiedy ona powstała, Karmel jeszcze nie był zaliczony w poczet zakonów żebrzących i nie miał przed sobą pracy duszpasterskiej. Książka ta posiada wyraźne dwie części. Część pierwsza, nazywana przez autorów ascetyczną, zawiera dziewięć rozdziałów, i ta właśnie ma dla nas największe znaczenie. Część druga, historyczna, obejmująca trzydzieści dziewięć rozdziałów, jest poświęcona tradycji karmelitańskiej.

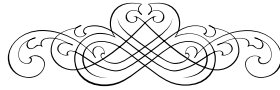
Według autora, przed zakonnikiem stoi podwójny cel: doskonalenie się w miłości i kontemplacja. Doskonalenie się w miłości rozumie się tu przez miłość żarliwą i – na ile to możliwe – aktualną. Aby zaś ten cel osiągnąć, nie wystarczy unikać grzechów i zachować przykazania, lecz ponadto trzeba się wyzbyć wszystkiego, co by nas mogło odwieść od miłości żarliwej. Prócz tego należy się starać, by spełniać to, co może posłużyć do ożywienia miłości. Są to dzieła rady, a szczególnie: ubóstwo, umartwienie poządli-

wości ciała, posłuszeństwo i zaparcie się swej woli, wstrzeźliwość i samotność. Kto zaś dojdzie to tego celu doskonałej miłości, osiągnie także kontemplację – drugi cel, bowiem posiadzie ją jeśli nie dla swych zasług, to z daru Bożego.

Do tej kontemplacji zakonnik przygotowuje się modlitwą i upokorzeniem samego siebie. Kontemplacja jednak tu na ziemi jest niepewna i niedoskonała.

Część ascetyczna ma więc jeszcze teraz znaczenie doniosłe. Jest to pierwszorzędne źródło ducha karmelitańskiego i dlatego książka ta nie może być dla nas obojętna – jest ona teraz potrzebna, by przyszłe życie, życie odrodzone, spoczęło na istotnie karmelitańskich podwalinach, by wznosiło się w duchu karmelitańskim.

TREŚĆ REGULY ALBO USTAW JANOWYCH

W niniejszej książce Jan, badając pochodzenie i początek zakonu karmelitów, zaczyna od Eliasza – pierwszego założyciela tego zakonu, podając czas, w którym żył ten wielki prorok, jego ród i miejsce jego urodzenia, i gdzie przebywał w początkach swojego życia. Następnie ukazuje sposób życia, jaki praktykował i do zachowania następcom przekazał.

Dalej mówi o miejscach, które zamieszkiwali pierwsi profesii tego zakonu, i jak w nich żyli według zasad nadanych przez Eliasza; a także o wstąpieniu Eliasza do Raju i o Elizeuszu – jego następcy w mniszym powołaniu.

Stąd zaś przeszedłszy do historii pierwotnego Kościoła, rozprawia o czasie, w którym najpierw wyznawcy tego życia byli ochrzczeni i przyszli do poznania prawdy Ewangelii. W końcu podaje przyczynę, dla której zakon karmelitów jest zaszczycony tytułem „Zakonu Najświętszej Maryi Panny”, a ubiór jego jest ozdobiony białym płaszczem, laską, pasem i szkaplerzem.

Książka ta jest pełna zasad życia mniszego i innych głębokich nauk zaczerpniętych tak z Pisma św., jak i z życia

oraz przykładu św. Eliasza, w czym autor dziwnie obfituje w alegoryczne myśli i mistyczne tłumaczenia, tak iż słusznie pisał o nim Gennadiusz, że poszedł nie za nauką, ale za geniuszem Orygenesesa.

(Słowa Czcig. O. N. Tomasza od Jezusa)

ROZDZIAŁ 1

CHARAKTER DZIEŁA; POCHODZENIE ELIASZA – WIELKIEGO PROROKA PAŃSKIEGO

Słusznie pragniesz, kochany Kaprazjuszu, przede wszystkim poznać początek tego Zakonu, mianowicie: jakim sposobem powstał i skąd się wywodzi. Gdyby istota tego życia zawarta była jedynie w praktykowaniu go i nikt nie potrafiłby wyrazić go słowami – może tylko jakiś znawca – to ty tym mniej mógłbyś je całkowicie zrozumieć, aby potem własnym wysiłkiem i trudem przez doświadczenie zdobyć. Jeśli natomiast poznasz godność jego nauczycieli i fundatorów oraz gdy się dowiesz o pierwotnym ideale tego Zakonu, wtedy o wiele skuteczniej będziesz mógł osiągnąć znajomość podjętego sposobu życia i do ćwiczenia się w nim goręcej się pobudzić.

Dlatego, abyśmy wedle należytego porządku mogli postępować, najpierw zaczniemy opowiadać o głównym fundatorze tego Zakonu i o jego pierwotnym ideale; następnie o jego pewnych świętych czynach, chwalebnych cnotach i zewnętrznym ubiorze, jak to wszystko dawni naśladowcy mniszego sposobu życia przed nami rozumieli i jak nam to w naukach i przykładach przedstawili.

Oto *Eliasz*, prorok jak ogień, a słowo jego płonęło jak pochodnia (Syr 48,1),
przezacny Patriarcha, najświętszy Prorok, pierwszy Mnich, twórca życia
zakonnego, prekursor czci Bożej Rodzicielki.

Chcemy, byś się przez to nauczył, jaką to powagą wielkich świętych Zakon nasz jest umocniony i z jakim bezpieczeństwem, idąc za tym rodzajem życia – nie przez próżne nowinki i *wymyślone mity* (2 P 1,16), ale przez pierwszorzędne i chwalebne przykłady zakonnego życia – *prostujemy drogę Pańską* (J 1,23) do serc naszych i prostymi czyniliśmy zawsze ścieżki Bogu naszemu, abyśmy, gdy przyjdzie i zapuka, natychmiast Mu otworzyli, Temu, który mówi:

Oto stoję u drzwi i kołaczę, jeśli ktoś posłyszyc mój głos i drzwi otworzy, wejdę do niego i będę z nim wieczerzał, a on ze Mną (Ap 3,20).

Wiedz zatem i zważ na to, że od początku panowania Achaba, króla izraelskiego, aż do przyjścia Chrystusa w ludzkim ciele upłynęło dziesiątków lat 94, kiedy to, jak podają historycy, począł panować Achab przed wcieleniem Jezusa Chrystusa.

Za dni tego Achaba, króla izraelskiego, żył pewien prorok wielki z pokolenia Aaronowego, któremu imię było Eliasz, urodzony z ojca Sabacha w mieście Tiszbe, położonym w Gileadzie, stąd zwany był Tiszbitą. Tenże Eliasz był później mieszkańcem miasta położonego na górze Gilead, od której wzięło swą nazwę, jak i również cała sąsiadująca z tą górą okolica za Jordanem, w połowie posiadłości Manassesesa.

LITANIA DO ŚW. ELIASZA PROROKA¹

Kyrie elejson, Chryste elejson, Kyrie elejson.
Chryste, usłysz nas. Chryste, wysłuchaj nas.
Ojciec z nieba, Boże, – *zmiłuj się nad nami.*
Synu Odkupicielu świata, Boże,
Duchu Święty, Boże,
Święta Trójco Jedyny Boże,
Święta Maryjo, – *módl się za nami.*
Królowo Karmelu,
Św. Eliaszu, proroku Boga Żywego, – *módl się za nami.*
Św. Eliaszu, proroku ustawicznej modlitwy,
Św. Eliaszu, proroku wzniosłej kontemplacji,
Św. Eliaszu, proroku żyjący w obecności Boga,
Św. Eliaszu, proroku żarliwy o chwałę Boga,
Św. Eliaszu, proroku płonący jak ogień,
Św. Eliaszu, proroku o słowie płomiennym jak pochodnia,
Św. Eliaszu, proroku walczący z bałwochwalstwem,
Św. Eliaszu, proroku zamykający niebo Słowem Boga,
Św. Eliaszu, proroku ratujący ubogą wdowę,
Św. Eliaszu, proroku wskrzeszający zmarłego syna wdowy,
Św. Eliaszu, proroku trzykrotnie sprowadzający ogień
z nieba,
Św. Eliaszu, proroku upominający i karzący królów
w imieniu Boga,

¹ Por. *Skarb rozmaitych łaski i odpustów Zakonowi karmelitańskiemu powierzony*, 1735 r.

- Św. Eliaszu, proroku doprowadzający królów do nawrócenia i pokuty,
Św. Eliaszu, proroku kruszący potęgę pysznych możnowładców,
Św. Eliaszu, proroku i obrońco sprawiedliwości społecznej,
Św. Eliaszu, proroku broniący wdów, sierot i ubogich,
Św. Eliaszu, proroku karzący ogniem świętokradców,
Św. Eliaszu, proroku odwracający gniew Boga na lud,
Św. Eliaszu, proroku składający na Górze Karmel miłą Bogu ofiarę,
Św. Eliaszu, proroku modlitwą i ofiarą sprowadzający deszcz na ziemię,
Św. Eliaszu, proroku widzący w obłoku zapowiedź narodzenia dziewiczej Matki Mesjasza,
Św. Eliaszu, wzorze życia pustelniczego i zakonnego,
Św. Eliaszu, pierwszy czcicielu przyszłej Matki Mesjasza i Zbawiciela,
Św. Eliaszu, duchowy ojciec i fundatorze Zakonu Karmelitańskiego,
Św. Eliaszu, przykładzie cnót,
Św. Eliaszu, zwierciadło świętości,
Św. Eliaszu, którego życie naśladowali synowie prorocy,
Św. Eliaszu, słońce świata,
Św. Eliaszu, światło ziemi,
Św. Eliaszu, nauczycielu Izraela,
Św. Eliaszu, mścicielu pokrzywdzonych,
Św. Eliaszu, chwało dobrych,
Św. Eliaszu, różgo możnych,
Św. Eliaszu, młocie tyranów,
Św. Eliaszu, postrachu czcicieli demonów,

Św. Eliaszu, gromie na bałwochwalców,
Św. Eliaszu, Opiekunie uciśnionych,
Św. Eliaszu, Patronie ubogich,
Św. Eliaszu, narodzony wiele wieków przed Chrystusem,
Św. Eliaszu, proroku, w którego duchu i mocy przyszedł
Jan Chrzciciel,
Św. Eliaszu, obecny w czasie przemienienia Pańskiego,
Św. Eliaszu, rozmawiający z Chrystusem,
Św. Eliaszu, którego czeka Niebo,
Św. Eliaszu, czczony przez Kościół Jezusa Chrystusa,
Św. Eliaszu, nawracający serca rodziców do dzieci i serca
dzieci do rodziców,
Św. Eliaszu, Aniele czystości,
Św. Eliaszu, Patriarcho patriarchów,
Św. Eliaszu, Proroku święty,
Św. Eliaszu, obrońco wiary i żarliwy Wyznawco,
Św. Eliaszu, proroku walczący na końcu czasów
z antychrystem,
Św. Eliaszu, wzięty do raju w płomieniu ognia Bożego,

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
– *przepuść nam Panie.*

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
– *wysłuchaj nas Panie.*

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
– *zmiłuj się nad nami.*

K. Oto ja pošę wam Eliasza Proroka

W. *I nawróci serca ojców do synów i serca synów do ich ojców.*

K. Módl się za nami św. Eliaszu.

W. *Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.*

Módlmy się:

Wszchemogący Boże, który zabrałeś do siebie św. proroka Eliasza na wozie ognistym, spraw za jego przyczyną, abyśmy żyli pokornie na ziemi i dążyli zawsze do Ojczyzny niebieskiej. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI.....	5
PRZEDMOWA.....	9
TREŚĆ REGUŁY albo USTAW JANOWYCH	13
Rozdział 1	
Charakter dzieła; pochodzenie Eliasza – wielkiego Proroka Pańskiego.....	15
Rozdział 2	
Eliasz z natchnienia Bożego pierwszym wodzem mnichów.....	18
Rozdział 3	
Wzgarda rzeczy ziemskich.....	23
Rozdział 4	
Zaparcie się własnej woli.....	25
Rozdział 5	
Samotność i czystość	29
Rozdział 6	
Potrzeba miłości	33
Rozdział 7	
Siła doskonałej miłości	39
Rozdział 8	
Wytrwanie w życiu i doskonałości mniszej; przeciw niecierpliwości.....	46
Rozdział 9	
Doskonałość życia św. Eliasza według zasad, które od Pana otrzymał dla siebie i swoich następców	52
Rozdział 10	
Pierwsi naśladowcy Eliasza i powód nazwy synów prorockich .	59
Rozdział 11	
Niektórzy z uczniów Eliasza obdarzeni duchem proroctwa	65
Rozdział 12	
Czyny św. Jonasza Proroka, ucznia wielkiego Eliasza.....	68

Rozdział 13	
Życie św. Elizeusza, ucznia Eliaszowego	71
Rozdział 14	
Historia św. Micheasza, ucznia Eliaszowego	74
Rozdział 15	
Prorok Abdiasz, Sługa Boży, uczeń Eliasza.....	76
Rozdział 16	
Eliasz wzorem doskonałości dla swoich uczniów. Karmelici mają od niego następstwo dziedziczne, inni naśladownictwo ...	79
Rozdział 17	
Dlaczego duchowi potomkowie św. Eliasza od Karmelu a nie od Kerit biorą nazwę.....	82
Rozdział 18	
Wyjaśnienie widzenia św. Eliasza w jaskini góry Horeb	86
Rozdział 19	
Wielki Eliasz osadza zakon eremicki na górze Karmel jako w miejscu najdogodniejszym dla jego uwiecznienia	92
Rozdział 20	
Sława góry Karmel wonią zamieszkania i cudów św. Eliasza sprawia kontynuację życia eremickiego	94
Rozdział 21	
Pobożność pustelników góry Karmel w Starym i Nowym Testamencie.....	100
Rozdział 22	
Niektóre wspólnoty synów prorockich położone na przedmieściach	104
Rozdział 23	
Dlaczego eremici karmelitańscy zwani są niekiedy anachoretami.....	107
Rozdział 24	
Prorok Boży Eliasz do raju przeniesiony kiedyś ma powrócić.	108
Rozdział 25	
Prorok Pański Elizeusz następcą Eliasza w Duchu i na przełożeniu	111

Rozdział 26	
Niektóre cuda św. Elizeusza i jego ojcowiska troska o powierzonych mu synów	114
Rozdział 27	
Przedziwne zorganizowanie życia Rekabitów na wzór życia synów prorockich	117
Rozdział 28	
Elizeusz czyni słodkimi kolocyntydy i rozmnaża chleb wobec synów prorockich według norm życia wspólnotowego	119
Rozdział 29	
Karmelici pozostają wolni od wspólnej niewoli Izraelitów	121
Rozdział 30	
Również Rekabici zostali wolno puszczeni przez nieprzyjacielskich Chaldejczyków	126
Rozdział 31	
Mnisi w Starym Testamencie przez prostą wiarę byli prawdziwymi chrześcijanami	128
Rozdział 32	
Św. Jan Chrzciciel mnichem Zakonu Eliaszowego	131
Rozdział 33	
Mnisi Eliańscy ochrzczeni przez Jana zostają pouczeni o Chrystusowym Chrście w Duchu	134
Rozdział 34	
Zakonnicy w Jerozolimie wywodzący się z rozproszonych Żydów	138
Rozdział 35	
Położenie klasztoru w Jerozolimie i napływ pustelników karmelitańskich na obchód Zielonych Świąt	140
Rozdział 36	
Nawrócenie się wielu z synów prorockich do pełnego chrześcijaństwa w dzień Zielonych Świąt	142
Rozdział 37	
Pod wpływem cudu uzdrowienia chromego i przemówienia Piotra nawraca się reszta synów prorockich	144

Rozdział 38	
Pustelnicy karmelikańscy stają się pomocnikami Apostołów rozmiłowanymi w alegoriach starych pism	147
Rozdział 39	
Karmelici po otrzymaniu światła Ewangelii jaśniej wglądają w tajemnice objawione im niegdyś przez Eliasza	149
Rozdział 40	
Alegoria czasu narodzenia Najświętszej Maryi Panny według tradycji podanej przez św. Eliasza	153
Rozdział 41	
Dziewictwo Najświętszej Bogarodzicy objawione w tym samym widzeniu	156
Rozdział 42	
Karmelici Starego Testamentu modlą się do Boga, aby posłał Zbawiciela symbolizowanego przez deszcz	159
Rozdział 43	
Przyczyny, dla których Karmelici zwani są Braćmi Najświętszej Maryi Panny i o kaplicy wybudowanej przez nich na górze Karmel ku pamięci i czci Najświętszej Dziewicy	163
Rozdział 44	
O ubraniu mnichów z góry Karmel, na początek o pasie i jego mistycznym znaczeniu	168
Rozdział 45	
O melocie z owczej skóry, dawnym habicie Karmelitów i jego tajemniczym znaczeniu	170
Rozdział 46	
O wierzchniej szacie, czyli szkaplerzu	172
Rozdział 47	
O białym płaszczu	174
Rozdział 48	
O lasce i jej duchowym znaczeniu	177
Zakończenie	
książki o założeniu pierwszych mnichów pod Starym Prawem powstałych a w Nowym trwających, czyli inaczej Reguły Jana Jerozolimskiego	180
Litania do św. Eliasza Proroka.....	183